

KINESTETIIKKA®

Kinestetikan laatuysikkö

kriteerit ja auditointiprosessi

Aika ja paikka

KINESTETIIKAN LAATUYKSIKÖN KRITTEERIT JA AUDITOINTIPROSESSI

Suosittelija laatuyksikön arviointiprosessiin: (kinestetikkakouluttaja tai -tutor)	
Yksikkö/osasto:	
Henkilökunnan määrä:	
Kinestetiiikan peruskurssin käyneet:	
Kinestetiiikan syventävän kurssin käyneet:	
Kinestetiiikan tutoreita ja kouluttajia:	
Itsearviointin päivämäärä:	
Hyväksytty arviointiprosessiin, päivämäärä:	

- Ennen arviointiprosessia Virpi Hantikainen käy yhdistyksen hallituksen jäsenten kanssa läpi itsearviointin, jonka pohjalta määritellään, onko yksikkö valmis prosessiin.
- Itsearviointissa tulee kuvata selkeästi, miten mikäkin kriteeri toteutuu yksikössä.
- Jos jokin kriteeri ei täytä vaatimuksia, tulee antaa esitys, miten ja millä aikataululla asia korjataan.

Päivämäärä	Huomiot:	Auditoija:

- Auditoija seuraa yksikön työskentelyä yhden päivän aikana tarpeelliseksi arvioimansa ajan ja keskustele työntekijöiden, esimiesten, avustettavien sekä mahdollisesti omaisten kanssa saadakseen kuvan kriteerien täyttymisestä.
- Auditoija kirjaa näkemyksensä arviointikaavakkeeseen ja perustelut kriteerien täyttymisestä.
- Jos jossain osa-alueessa on kehitettävää, auditoija kirjaa siitä selkeän maininnan, jotta yksikkö voi huomioida sen kehittäessään toimintonsa.
- Yhdistyksen hallituksen jäsenet tutustuvat auditoijan raporttiin.
- 1. arviointin raportti lähetetään yksikön yhteyshenkilölle ja sovitaan, milloin toinen arviointi on mahdollista toteuttaa.
- 2. arviointin raportti välitetään yhdistyksen hallituksen jäsenille tutustuttavaksi, ja auditoija antaa oman näkemyksensä sertifikaatin myöntämisestä.
- Jos 2. arviointissa todetaan jossain osa-alueessa olevan edelleen kehitettävää, auditoija kirjaa siitä selkeät perustetut arviointipöytäkirjaan.

Yhdistyksen puheenjohtaja ilmoittaa yksikön yhteyshenkilölle, myönnetäänkö yksikölle sertifikaatti näiden kahden arviointin perusteella.

Laatuyksiköksi hyväksyminen	Auditoijan allekirjoitus ja nimen selvennys	Perustelut	Kehityskohteet
Suosittelen ☐ En suosittele ☐			
Hyväksytty kinestetiiikan laatuyksiköksi	Suomen Kinestetikkayhdistys ry, puheenjohtaja Virpi Hantikainen		

1. Ympäristö

- a) **Fyysinen ympäristö:** Yksikön fyysinen ympäristö tukee ihmisen liikkumista ja toimintoja. Tilat ja apuvälineet mahdollistavat avustettavan osallistumisen omaan päivittäiseen toimintaansa. Työyhteisössä näkyy selkeästi fyysisen ympäristön toimintoja tukevat järjestelyt.

Itsearviointi		Kunnossa ☐ Kehitettävää ☐
Toimenpiteet		
Auditointi		Kunnossa ☐ Kehitettävää ☐

- b) **Sosiaalinen ympäristö:** Moniammatillinen yhteistyö näkyy selkeästi, ja eri ammattiryhmien välinen työskentely on avointa. Hoitajat ja muut ammattiryhmät työskentelevät yhdessä avustettavan kanssa. Omaiset nähdään aktiivisina toimijoina, ja sosiaalista toimintaa järjestetään monipuolisesti. Omaiset saavat tietoa kinestetikasta, ja heitä kannustetaan osallistumaan avustamiseen halunsa mukaan. Sosiaalista toimintaa laajennetaan myös yksikön ulkopuolelle, yksikön toiminta huomioiden.

Itsearviointi		Kunnossa ☐ Kehitettävää ☐
Toimenpiteet		
Auditointi		Kunnossa ☐ Kehitettävää ☐

- c) **Asenneympäristö:** Yksikön ilmapiiri ja työskentelytapa ovat rauhallisia. Yksikössä puhalletaan yhteen hiileen asiakaslähtöisyyden ylläpitämiseksi ja kehittämiseksi kinestetiikan periaatteiden mukaisesti. Ideoiminen ja oppiminen tapahtuvat yhdessä, mikä mahdollistaa avustettavan osallistamisen avustustilanteissa. Hoito- ja avustustilanteissa keskitytään siihen, mikä avustettavalla vielä toimii, ja tuetaan häntä tästä lähtökohdasta. Ei määritellä avustettavia haasteiden kautta. Asiakaslähtöisyys näkyy selkeästi. Avustettavien asenteissa näkyy halu osallistua, ja heidän aktiivisuutensa on nähtävissä päivän aktiviteeteissa, koska niissä on huomioitu heidän toiveensa. Henkilöstön työskentelyssä innostuneisuus, motivaatio ja halu kehittää itseä ja edistää toimintamallin käytäntöön viemistä näkyy muun muassa tuen hakemisena tutorilta ja kinestetiikan jatkokoulutuksiin hakeutumisena. Yksikön kinestetiikkatyöpajoihin osallistuminen on aktiivista.

Itsearviointi		Kunnossa ☐ Kehitettävää ☐
Toimenpiteet		
Auditointi		Kunnossa ☐ Kehitettävää ☐

2. Vuorovaikutus

- a) **Läsnäolo:** Työntekijät keskittyvät kohtaamisissa aitoon läsnäoloon. Työskentelyssä kiinnitetään huomiota yhtenäisiin toimintatapoihin, kuitenkin yksilöllisyys huomioiden. Keskitytään avustettavaan myös työparin kanssa työskennellessä.

Itsearviointi		Kunnossa ☐ Kehitettävää ☐
Toimenpiteet		
Auditointi		Kunnossa ☐ Kehitettävää ☐

- b) **Aistit:** Työntekijät ottavat huomioon avustettavien aistit vuorovaikutustilanteissa. Kosketusta ja kinesteettistä aistia hyödynnetään aktiivisesti. Kohtaamiset tapahtuvat samalta tasolta. Äänimaailma on rauhallinen, ja avustajan äänenkäyttö ja sanavalinnat aktivoivat ja motivoivat avustettavaa. Näkö-, haju- ja makuaistien aktivointi on osa ruokailua.

Itsearviointi		Kunnossa ☐ Kehitettävää ☐
Toimenpiteet		
Auditointi		Kunnossa ☐ Kehitettävää ☐

- c) **Liikkeen elementit:** Avustajan ja avustettavan ajan, tilan ja voiman käyttö ovat tasapainossa. Avustettavalle annetaan aikaa osallistua. Avustettaessa hyödynnetään käytettävissä oleva tila, jotta niin avustajalla kuin avustettavallakin on mahdollisuus toimia mahdollisimman hyvin.

Itsearviointi		Kunnossa ☐ Kehitettävää ☐
Toimenpiteet		
Auditointi		Kunnossa ☐ Kehitettävää ☐

- d) **Vuorovaikutustavat:** Hyödynnetään monipuolisesti erilaisia vuorovaikutustapoja. Avustettavan ja avustajan välillä on niin sanallista kuin sanatontakin vuorovaikutusta. Kun avustetaan, annetaan avustettavan tehdä itse mahdollisimman paljon. Kun liikkumista tuetaan, tuetaan vain tarvittaessa. Avustettavan puolesta tehdään mahdollisimman vähän. Työskentelyssä näkyy selkeästi avustettavan liikkumisen ja toimintojen avustaminen. Mikäli avustustilanteessa nostetaan, se tehdään käyttäen vain nostamiseen tarkoitettuja apuvälineitä, kuten nostimia.

Itsearviointi		Kunnossa ☐ Kehitettävää ☐
Toimenpiteet		
Auditointi		Kunnossa ☐ Kehitettävää ☐

3. Toiminnallinen anatomia

- a) **Luut, lihakset, kehonosat ja liikealueet:** Aktivoidaan avustettavan kehoa ja lihaksia muun muassa sivelyin ja rullauksin päivittäisten toimintojen aikana ja ennen siirtymisiä. Kun avustetaan liikkumaan, se tapahtuu yksi kehonosa kerrallaan. Painoa ohjataan tukipinnoille, jotta avustettava voi itse osallistua liikkumiseensa. Kun avustettava istuu, hänen ylä- ja alaraajansa tukeutuvat luonnollisella tavalla tukipintoihin ja hän voi muuttaa asentoaan tuolissa tai vuoteessa joko omatoimisesti tai avustettuna niin, että hän voi noudattaa ihmisen luontaisia liikemalleja ja saa tukea kehonhahmottamiseensa. Hänellä on mahdollisuus tehdä erilaisia askareita, liikuttaa ylä- ja alaraajojaan, nousta seisomaan, kävellä ja niin edelleen.

Itsearviointi		Kunnossa ☐ Kehitettävää ☐
Toimenpiteet		
Auditointi		Kunnossa ☐ Kehitettävää ☐

- b) **Kehon ja liikkeen hallinta:** Kun avustettava on vuoteessa, aktivoidaan hänen toiminnallista keskikohtaansa eli lantion liikettä muun muassa papupallon avulla. Avustettava istuu mahdollisuuksiensa mukaan ennemmin tuettuna sängyn laidalla kuin sängyssä ja tavallisessa tuolissa ennemmin kuin pyörätuolissa, jotta kehon ja liikkeen hallintaa voidaan kehittää tai ylläpitää. Tuetaan ja kannustetaan avustettavaa tekemään taivutuksia eteenpäin sekä mahdollisuuksien mukaan seisomaannousuharjoituksia, jotta liikkeen hallintaa ja tasapainoa voidaan ylläpitää tai kehittää. Kehitetään tai ylläpidetään jalkojen voimaa ja kävelykykyä. Kävelvän avustettavan henkilön arkeen sisältyy mahdollisuuksien mukaan lattiallenueno- ja ylösnousuharjoituksia. Myös avustettava, joka ei kävellä, voi käydä lattialla ja jopa liikkua siellä itsenäisesti.

Itsearviointi		Kunnossa ☐ Kehitettävää ☐
Toimenpiteet		
Auditointi		Kunnossa ☐ Kehitettävää ☐

4. Ihmisen liikkuminen ja voima

- a) **Suoraviivainen ja kiertyvä liike:** Avustettavan liikkumista tuetaan hänelle luontaisella tavalla, joko suoraviivaisella tai kiertyvällä liikemallilla. Annetaan avustettavan itse päättää, mikä liikemalli sopii tilanteessa hänelle parhaiten, huomioiden mahdolliset rajoitteet ja kuntoutumiselle asetetut tavoitteet. Huomioidaan neurologisen henkilön erityistarpeet liikkumisen tukemisessa. Avustaja kykenee mukauttamaan omaa liikkumistaan avustettavan liikemallin mukaisesti.

Itsearviointi		Kunnossa ☐ Kehitettävää ☐
Toimenpiteet		
Auditointi		Kunnossa ☐ Kehitettävää ☐

- b) **Vetäminen, työntäminen ja kitka:** Tuetaan avustettavaa vetämään tai työntämään raajoillaan. Ympäristö mahdollistaa avustettavan oman vetämisen tai työntämisen. Avustettavalle on tarjolla kitkaa vähentäviä tai lisääviä apuvälineitä. Avustajan työskentelyasennot ovat sellaisia, että ne mahdollistavat turvallisen vetämisen tai työntämisen. Vetäminen ja työntäminen tapahtuvat tarkoituksenmukaisella tavalla, ja liikkeen pysähtyessä ei lisätä voimaa vaan muutetaan suuntaa. Työntekijän työvälineet ja jalkineet mahdollistavat turvallisen vetämisen ja työntämisen.

Itsearviointi		Kunnossa ☐ Kehitettävää ☐
Toimenpiteet		
Auditointi		Kunnossa ☐ Kehitettävää ☐

5. Ihmisen toiminnot

- a) **Asennot, perusliikkuminen ja ihmisen perustoiminnot:** Avustetaan mahdollisuuksien mukaan avustettavaa olemaan kaikissa seitsemässä perusasennossa. Tuetaan avustettavaa hänen perusliikkumisessaan monipuolisesti. Annetaan avustettavan osallistua mahdollisuuksiensa mukaan kaikkiin perustoimintoihinsa eikä tehdä asioita hänen puolestaan.

Itsearviointi		Kunnossa ☐ Kehitettävää ☐
Toimenpiteet		
Auditointi		Kunnossa ☐ Kehitettävää ☐

- b) **Ruokailuasennot ja asentohoito:** Avustettava ruokailee hyvässä ruokailuasennossa. Yksikössä pyritään syömään joko sängyn laidalla istuen tai ruokapöydän ääressä. Avustettava istuu mahdollisuuksiensa mukaan ruokailun aikana tuolissa pyörätuolin sijaan. Ruokailuasennossa huomioidaan erityisesti aspiraatiota vähentävät tekijät. Asentohoidossa noudatetaan liikkumista ja toimintoja tukevan asentohoidon periaatteita, esimerkiksi mikroasentohoitoa. Asentohoitoa toteutetaan hyvillä ja soveltuvilla asentohoitomateriaaleilla, ja asentohoidon toteuttamisesta on suunnitelma, jota päivitetään aktiivisesti.

Itsearviointi		Kunnossa ☐ Kehitettävää ☐
Toimenpiteet		
Auditointi		Kunnossa ☐ Kehitettävää ☐

- c) **Siirtymiset:** Avustetaan avustettavaa siirtymään voimavaralähtöisesti hyödyntäen painonsiirtoja. Avustamisessa huomioidaan niin avustettavan kuin avustajankin hyvinvointi ja turvallisuus. Avustaminen tapahtuu yhteistyössä ja rauhallisesti. Avustaminen ei ole rutiinitoimenpide vaan on aina vuorovaikutustilanne. Työskentely on kevyttä. Hoitajat kokevat fyysisen kuormittavuuden vähentyneen kinestetiiikan toimintamallin kautta.

Itsearviointi		Kunnossa ☐ Kehitettävää ☐
Toimenpiteet		
Auditointi		Kunnossa ☐ Kehitettävää ☐

6. Organisaatio

- a) Lähiesihenkilö ja johto ovat sitoutuneet henkilöstön kouluttamiseen ja tietotaidon säännölliseen ylläpitämiseen. Esihenkilöt osoittavat kiinnostusta koulutus- ja kehitysprosessiin olemalla läsnä hoitotyön arjessa ja osallistumalla kinestetiikan koulutuksiin. Hoito- ja kuntoutushenkilöstö ovat suorittaneet vähintään kinestetiikan peruskurssin. Koko työyhteisö on sitoutunut kinestetiikan toimintamalliin hoito- ja avustustyössä. Työyhteisössä on laadittu toteutussuunnitelma, joka kuvaa kinestetiikan tavoitteita, vaadittavaa osaamista, vastuita ja toteutusta.

Itsearviointi		Kunnossa ☐ Kehitettävää ☐
Toimenpiteet		
Auditointi		Kunnossa ☐ Kehitettävää ☐

- b) Yksikössä on nimetty vastuuhenkilö (tutor), jolla on mahdollisuus toteuttaa tutortoimintaa. Työntekijöille järjestetään tarpeeksi aikaa käytännössä oppia uutta toimintamallia. Työyhteisössä pidetään säännöllisesti tutorin ohjaamia kinestetiikan työpajoja. Kinestetiikan toimintamallin toteuttamisesta avustettavan kohdalla keskustellaan säännöllisesti.

Itsearviointi		Kunnossa ☐ Kehitettävää ☐
Toimenpiteet		
Auditointi		Kunnossa ☐ Kehitettävää ☐

- c) Kinestetiikka on kiinteä osa kehityskeskustelua. Esihenkilöt vastaavat kinestetiikan toimintamallin käytöstä laatuyksikön kriteereiden edellyttämällä tasolla sekä ovat aktiivisia muutosvastarinnan ehkäisemisessä ja lieventämisessä. Uusien työntekijöiden perehdyttämisestä on tehty suunnitelma, jota noudatetaan systemaattisesti.

Itsearviointi		Kunnossa ☐ Kehitettävää ☐
Toimenpiteet		
Auditointi		Kunnossa ☐ Kehitettävää ☐

- d) Kinestetiikan toimintamallin jalkautumista ja kinestetiikan hyötyjä arvioidaan systemaattisesti 1–2 kertaa vuodessa. Arviointiin osallistuu koko organisaatio: työyhteisön työntekijät sekä asiakkaat.

Itsearviointi		Kunnossa ☐ Kehitettävää ☐
Toimenpiteet		
Auditointi		Kunnossa ☐ Kehitettävää ☐

e) Asiakslähtöinen työote ja voimavaralähtöisyys näkyvät kaikessa kirjaamisessa.

Itsearviointi		Kunnossa ☐ Kehitettävää ☐
Toimenpiteet		
Auditointi		Kunnossa ☐ Kehitettävää ☐